

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Додатковий музичний інструмент

(назва навчальної дисципліни)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності: формування у студентів професійних умінь і навичок гри на додатковому музичному інструменті, їх практичне застосування та оволодіння системою пізнавальної і художньо-творчої діяльності у процесі гри на додатковому музичному інструменті, що сприятиме розвитку їхніх креативних здібностей та спонукатиме до самореалізації, як майбутніх фахівців.

2. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Навчальна дисципліна “Додатковий музичний інструмент” розрахована на студентів мистецьких факультетів (спеціальність “Музика”) і передбачає обов’язковий мінімум знань і практичних навичок для підготовки фахівця, здатного практично розв’язувати фахові питання, пов’язані з інструментальним виконавством на додатковому музичному інструменті.

В процесі вивчення дисципліни “Додатковий музичний інструмент” студенти формують професійний інтерес до проблем інструментального виконавства, системи теоретичних і практичних знань; розвивають комплекс музичних здібностей (гармонічний та поліфонічний слух, музичну пам’ять, відчуття ритму, виконавську волю тощо); засвоюють методичні настанови, які характерні для процесу початкового навчання студентів гри на додатковому музичному інструменті; поступово і наполегливо ускладнюють технічну підготовку; вивчають закономірності використання правильної та раціональної аплікатури та основні етапи роботи над музичним твором; працюють над технікою читання з листа та ескізним вивченням творів на додатковому музичному інструменті; розвивають ініціативність, самостійність та творче мислення; формують навички оперування фаховою технологією.

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Програма навчальної дисципліни складається із двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1.

**Формування початкових навичок гри
на додатковому музичному інструменті**

Тема 1. Методичні основи початкового навчання гри на додатковому музичному інструменті.

Предмет і завдання навчальної дисципліни. Особливості гри на додатковому музичному інструменті. Методичні основи початкового навчання гри на додатковому музичному інструменті; Ознайомлення з навчальним репертуаром, його авторами, характером та манерою виконання, стилістичними особливостями нотного письма.

Тема 2. Робота над нотним текстом

Читання нотного тексту з аркуша. Визначення форми навчального репертуару. Подолання технічних труднощів.

Тема 3. Аплікатура. Штрихи

Визначення аплікатурних особливостей навчального репертуару. Подолання аплікатурних труднощів. Робота над штрихами. Єдність прийомів фразування.

Тема 4. Ритмічний та динамічний ансамбль

Робота над ритмічним та динамічним ансамблем. Співвідношення сили звуку в мелодії і акомпанементі. Синхронне звучання партій правої та лівої руки (єдність темпу і ритму).

Тема 5. Динамічними відтінки

Робота над динамікою. Врівноваженість сили звучання усіх ансамблевих партій (єдність динаміки). Робота над розкриттям художнього образу вивчених п'єс. Вдосконалення творчо-виконавської майстерності.

Тема 6. Публічний виступ

Демонстрація навичок ансамблевої гри та творчо-виконавської майстерності. Публічний виступ як важливий засіб комунікації виконавців. Культура сприймання публічного виступу.

Змістовий модуль 2.

Робота над вдосконаленням творчо-виконавської майстерності в процесі гри на додатковому музичному інструменті

Тема 1. Навчальний репертуар

Організація навчального процесу. Підбір навчального репертуару, ознайомлення з його авторами, характером та манерою виконання. Стилiстичнi особливостi нотного письма.

Тема 2. Технічна майстерність. Робота над нотним текстом

Читання нотного тексту з аркуша. Визначення форми навчального репертуару. Гами, арпеджіо та технічні вправи.

Тема 3. Аплікатура. Штрихи

Визначення аплікатурних особливостей навчального репертуару. Подолання аплікатурних труднощів. Робота над штрихами. Єдність прийомів фразування.

Тема 4. Ритмічний та динамічний ансамбль

Робота над ритмічним та динамічним ансамблем. Співвідношення сили звуку в мелодії і акомпанементі. Синхронне звучання партій в обох руках (єдність темпу і ритму).

Тема 5. Динамічні відтінки

Робота над динамікою. Врівноваженість сили звучання усіх ансамблевих партій (єдність динаміки). Робота над розкриттям художнього образу вивчених п'єс. Вдосконалення творчо-виконавської майстерності.

Тема 6. Публічний виступ

Демонстрація навичок ансамблевої гри та творчо-виконавської майстерності. Публічний виступ як важливий засіб комунікації виконавців. Культура сприймання публічного виступу.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 5 кредити ЄКТС, загальний обсяг годин – 150, у тому числі 50 годин аудиторних, 100 – самостійної та індивідуальної роботи.

5. Форма семестрового контролю – дві модульних контрольних роботи та залік.

Протягом кожного семестру студенти готують по 3 твори, які різняться за стилем формою і жанром. Перевірка виконаного завдання та контрольно-оцінювальна поточна робота здійснюється під час практичних занять. Це – перевірка знання навчального репертуару та дотримання виконавцем всіх етапів роботи над музичними творами. Підсумкові залікові заняття (модульні контрольні роботи), де студенти демонструють творчо-виконавську майстерність та навички гри на додатковому музичному інструменті, проводяться в кінці кожного змістового модуля.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів залежать від рівня їхніх навчальних досягнень та загального враження від виконаної роботи.

Критерії оцінювання визначаються викладачем, фіксуються в робочій програмі та затверджуються на засіданні кафедри.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Лабунець В. М.; кандидат педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Маринін І.Г.; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Карташова Ж. Ю.; кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва Боршуляк А.М., старший викладач кафедри музичного мистецтва Олійник В.Ф.; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Чайка С.В.

7. Перелік основної літератури.

1. Аккордеон в музыкальном училище / Сост. А. Талакин. – Москва : Сов. композитор, 1976. – Вып. 6. – 33 с.
2. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано : учеб. пособ. / А. Д. Алексеев. – Москва : Музыка, 1978. – 288 с.
3. Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство: Справочник / Под общ. Ред. проф. Н. Я. Чайкина. – Москва : Кифара, 2003. – 560 с.
4. Бердієв М. 30 характерних етюдів для труби. / М. Бердієв. – Київ : “Музична Україна”, 1998. – 85 с.
5. Бычков В. Баяно-акордеонная музыка России и Европы, в 2-х кн. Аккордеонная музыка Европы. – Челябинск : Гос. ин-т. искусств, 1977. – 290 с.
6. Боршуляк А. М. Семантика музичної мови в технології аналізу клавірних творів Й. С. Баха : навч.-метод. посібник / А. М. Боршуляк. – Кам’янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2015. – 132 с.
7. Вівальді А. Класичні твори в перекладенні для двох баянів / Муз. ред. О. В. Кміть. – Тернопіль, 2003. – 26 с.
8. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором: Методичні поради. / Леонід Миронович Горенко. – Київ, 1982. – 52 с.
9. Губанов В. Концертні твори для баяна (акордеона). – Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2004. – Вип 3. – 36 с.
10. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки : історико-методологічні та теоретико-технологічні

- аспекти : [монографія] / Н. П. Гуральник. – Київ : НПУ, 2007. – 460 с.
11. Давидов М.А. Школа виконавської майстерності баяніста. / Микола Давидов. – К., 1998. – 110 с.
 12. Дремлюга М. Концертні п'єси для бандури [Ноти] / М. Дремлюга. Київ : Музична Україна, 1974. – 44 с.
 13. Душний А. Педагогічний репертуар для баяніста: навчальний посібник. / Андрій Іванович Душний. – Дрогобич : Посвіт, 2006. – Вип. 1. – 107 с.
 14. Имханицкий М. История баянного и аккордеонного искусства: учеб. пособие. – Москва, РАМ им. Гнесиных, 2006. – 520 с.
 15. Кашкадамова Н. Б. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ сторіччя : підручник / Н. Б. Кашкадамова. – Тернопіль : АСТОН, 2006. – 608 с. : нот.
 16. Князєв В.Ф. Еволюція виконавської техніки в українській баянній школі (друга половина ХХ століття): автореф. дис... канд.. мист-ва. – Київ, 2005. – 20 с.
 17. Михайленко Н.П. Методика преподавания игры на шестиструнной гитаре: учебное пособие. / Михайленко Н.П. – Киев. «Книга», 1979. – 236 с.
 18. Михайленко Н.П. Методология исполнительского мастерства гитариста. / Михайленко Н.П. – Киев, «Ровно», 2009. – 241 с.
 19. Михайленко Н.П. Справочник гитариста. / Михайленко Н.П. – Киев, Fan's Company, 1998. – 247 с.
 20. Мирек А. Из истории аккордеона и баяна. – М.: Музыка, 1967. – 196 с.
 21. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. Записки педагога / Г. Г. Нейгауз. – Москва : Дека-ВС, 2007. – 332 с.
 22. Педагогический репертуар домриста (четырёхструнная домра) Вып. 3 / сост. И. Шелмаков. – М.: Музыка. – 1968. – 63 с.
 23. Пуриц І.Г. Гра на баяні: Методичні статті. / Пуриц Іосиф Григорович. – Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2007. – 232 с.
 24. Розанов С. Школа игры на кларнете. / С. Розанов. – Москва : “Искусство”, 1980. – 295 с.
 25. Семешко А. Баян в педвузі. / Анатолій Семешко. – Кривий Ріг, 1993. – 150 с.
 26. Хрестоматія для скрипки. П'єси и произведения крупной формы (клавир) 39 / сост. М. Гарлицкий, К. Родионов. – Москва: Музыка. – 1988. – 110 с
 27. Шмидт-Шкловская А. А. О воспитании пианистических навыков / А. А. Шмидт-Шкловская. – Москва : Классика-XXI, 2009. – 84 с.
 28. Штарк А. Хрестоматія для кларнетиста. / А. Штарк. – Москва :

“Музыка”, 1994. – 95 с.

Науково-педагогічний
працівник

В. Ф. Олійник

Завідувач кафедри

М. А. Печенюк